

Гордън Диксън

Човек

Властелинът на Централният свят Дънбар си нямаше име, но и нямаше нужда – Негово Величество и Прелест не се подчиняваше на правилата на човешката раса. Пък и той изобщо не бе чувал за същества, наречени „човеци“.

Ден подир ден той седеше на нещото, което на човешки език бихме нарекли трон, и пред него минаваха представители на различните раси, които имаха работа на тази планета. Така Властелина усещаше пулса на живота около себе си, макар да не обичаше да го въвличат в тази суетност, наречена „живот“.

В един от тези напълно неразличими дни, по някаква напълно необяснима причина той си спомни за младостта си, представи си град, голям колкото самата планета и останалите пет планети на Империята. Да, Той управляваше тази Вселена, никой друг. Не, „управлява“ не е точна дума; може би по-точната е „притежава“. Точно както притежава пръстена със скъпоценния камък на кутрето си.

По едва забележимо движение на същия този пръстен висок мъж от неговата раса се раздвижи иззад трона. Устните върху зеленикавото равнодушно лице на Властелина леко помръднаха и в тронната зала се чу тих шепот:

– Времето тече. И нищо не е вечно под слънцето. Макар че... абе няма ли нещо ново?

– Господарю! – прошепна камерхерът на ухото му. – Откак за последен път питахте, с поданиците ви не се е случило нищо ново. Ако не броим това, че в тронния град пристигна същество от непозната до днес раса. То не направи жертвоприношение пред Светилището на Пурпура, но във всичко останало се държи както подобава.

– Отказът за жертвоприношение не е ли нещо ново?

– Не, господарю, просто една нищо не означаваща небрежност – осмели се да отвърне камерхерът. – Вече много поколения Светилището на Пурпура е само символ. Жертвоприношението е общоприет обред само в нашия космос. Чужденците почти винаги забравят да запалят свещите на куба пред Пурпура.

Властелинът мълча дълго.

– А как се нарича тона провинение? – Властелинът за пръв път задаваше такъв въпрос.

– Според древните закони, това провинение се наказва със смърт – отговори камерхерът. – Но вече стотици години смъртната присъда е заменена с незначителна глоба.

Властелинът отново мълча дълго.

– Древните традиции са по своему ценни – рече накрая той. – Ако се припомнят, ще се окажат като нови. Нека древното наказание отново влезе в сила!

Властелинът направи движение с пръстена и камерхерът се отдалечи.

След много дълго време Властелинът помръдна глава, за да види собствения си образ в огледалото. И видя създание, седнало на трон; от яката на някаква много блестяща дреха се показваше тънка шия, удължена глава с едва различими черти на лицето, процеп на уста без устни, лека изпъкналост вместо нос и напълно обезкосмен зеленикав череп. Само златистите очи бяха огромни и прекрасни. Но нито в тях, нито върху лицето бе изписана някаква емоция. Съществуващото, което гледаше от огледалото на Властелина, беше на около хиляда години и щеше да живее вечно, докато някаква нещастна случайност не прекъсне битието му или докато на самия Него не му омръзне да гледа този никакъв свят.

Не знаеше какво е болест, не бе усещал нито глад, нито студ, нито лишения. Не знаеше какво е страх, самота, омраза, любов... Макар че... може би тогава... в онази дълбока древност... Тогава беше млад и се опитваше да постигне нещо в живота. Може би... тогава... Но не помнеше какво, беше го забравил.

Сега се вираше в огледалото, защото беше загадка, вечна загадка за самия себе си. Но тя му беше напълно достатъчна да забрави страданията около собственото си съществуване.

Върху лицето на Уил Мейстън имаше множество ситни бръчици, доказателства за страстния и уморителен живот, посветен на космическия бизнес. Бръчките изчезваха в онези редки случаи, когато се завръщаше на Земята да навести жена си и двете си деца. А беше само на двацет и шест години.

Беше чувал за Дънбар от междузвездните търговци кияка – трълести същества с лъвски глави. Оказа се, че Дънбар е космическата Мекка, където пристигат не само поклонници, но и много стоки от свръхцивилизованите центрове на Галактиката.

Уил беше пристигнал сам. Беше първият земянин, стъпил в Империята. Кияка се отнасяха доброжелателно с него и му обясниха всичко, което трябва да знае за космодрома Дънбар. Но бяха забравили да му споменат за Светилището на Пурпура, може би защото глобата беше нищожно малка.

Кал Дон, агентът на кияка в Дънбар, гостоприемно посрещна Уил в дома си. Разговаряха за бизнес на свободния звезден език, когато диалогът им беше прекъснат от писклив глас – идваше от стените и бе на непознат език. Кал Дон изслуша, отговори и обръщайки към земянина лъвската си глава, рече:

– Трябва да слезем долу.

В гостната на първия етаж ги очакваха двама от местната раса, облечени в къси черни туники със сребърни колани. Държаха в ръце малки сребърни пръчици.

– Непознати чужденецо – произнесе единият на езика на свободните търговци. – Съобщаваме ти, че си арестуван.

Кал Дон започна бързо да обяснява нещо на своя език. След малко двамата служители се поклониха и излязоха. Тогава Кал Дон се обърна към Уил:

– Вие сте мой гост и аз съм длъжен да ви закрилям. Сега трябва да идем при един мой познат, който е много по-влиятелен от мен в Тронния град.

Докато пътуваха с малкия всъдеход, Кал Дон обясняваше ритуалите, свързани със Светилището на Пурпура. Полицията имаха заповед да арестуват земянина, но не го правеха – кияка бе убедил служителите на закона, че земянинът непременно ще се появи в полицията, ако след проверката се окаже, че заповедта за арест не е грешка.

След време се оказаха в стая, обзаведена с масивни мебели. От дълбоко кресло се надигна високо кльощаво същество с по шест пръста на ръцете.

– Вие сте мой гост, Кал Дон – възкликна той пронизително на езика на търговците. – Добре дошъл и на госта на моя гост. Какво е неговото име?

– Казва се Уил Мей... – и като не успя да го произнесе правилно, Кал Дон завърши: – Меутцън.

– Добре дошъл, Меутцън – повтори стопанина. – Аз се казвам Авоа.

Кал Дон разказа за случилото се. След като го изслуша внимателно, Авоа успокои госта си:

– Елате утре.

На другата сутрин те отново отидоха при Авоа, който ги прие също толкова радушно. Кал Дон и Авоа дълго разговаряха на езика на света Дънбар. Когато свършиха, Кал Дон се обърна към Уил:

– Съжалявам много, но моят приятел не може да направи нищо. Съвсем случайно Властелинът е научил за вас и точно толкова случайно

изборът е паднал върху вас, приятелю.

– Аз обаче съм ваш гост – спокойно отвърна Уил.

Авоа все пак успя да уреди аудиенция.

Всъдеходът докара Кал Дон и земянина до двореца. Кал Дон остана да чака на терасата, а Уил въведеха в тронната зала.

Като се огледа, той забеляза в противоположния край на залата подиума, на който седеше Властелина. Уил тръгна към него, а тълпата наоколо млъкна. Уил спря пред стражата до трона и се обърна към високата фигура с плешив зеленикав череп:

– Не съм имал намерение да извършвам никакво престъпление във вашия свят – започна той.

– Властелина знае това – намръщено отвърна камерхерът.

– Дошъл съм тук по работа. Същата, заради която идват същества от различни светове. Без Дънбар не може да се търгува, но и Дънбар би бил нищо без търговията – прав ли съм? Следователно, ако чужденците трябва да уважават законите и обичаите на Дънбар, то и Дънбар би трябвало да уважава живота и обичаите на тези, които идват тук. Нима смъртта е справедливо наказание...

Уил млъкна, защото Властелина се размърда и се наведе почти до лицето му.

След почти цяла вечност той каза:

– Няма да умреш... ще живееш. И когато изпратя някого, ще идваш тук да си поговорим.

Уил се взря в неговото нечовешко лице.

– Ти ми даде повод – продължи Властелина, – но поводи не съществуват. Съществувам само аз. аз съм отговорен за всичко в този свят. Един мой жест, нищо повече – и всичко в този свят се задвижва. По такъв жест бе възстановено задължението да се покланяте на Светилището. Смъртта ти беше неизбежна. Но когато влезе, у мен се появи друго желание. Реших да не умреш. Реших, че можеш да бъдеш интересен и в бъдеще. А щом аз съм решил, че ще си ми интересен в бъдеще, значи така и ще бъде. Живей... засега... Днес ти показвам какво си ти в сравнение с Мен. Взех си създание, което дори не принадлежи на моя народ, и го заставих да разбере, че то си няма нито собствен живот, нито собствена смърт, нито дори собствени желания освен онези, които зависят от Моята воля. Не се страхувай. аз убих твоето „аз“, но също аз заповядах да се роди друго същество, което ще продължава да живее в твоето

тяло. Едно създание, което ще ходи по земите на моя свят още много, много години. Но то ще е вече създание, което ми принадлежи.

Неочаквано Уил чу собствения си глас в неистов крясък на безсилна ярост, после плисна съдържанието на поставения върху масата съд върху неподвижното лице със стъклени златисти очи.

Вълна от вопли пролази в тронната зала.

Властелина не мръдна. Течността от лицето му започна да се изпарява, но не промени изражението си и не повдигна пръст.

Продължаваше да гледа Уил в упор.

Мейстърн се обърна и пое към другия край на залата под погледа на изумените граждани, застинали във вкаменено мълчание.

Крачките му отекваха глухо под сводовете на залата. Беше вече излязъл, когато пръстенът помръдна, давайки заповед на стражата.

Сребърни лъчи сразиха земянина с горящи стрели.

Авоа, който следеше всичко от терасата, потръпна и откъсвайки с усилия поглед от Уил, се обърна към Кал Дон:

– Това беше... – но не можа да продължи. След дълга пауза добави:
– Жалко, дори не научих името му. Знаеш ли как се казваше?

Кал Дон се извърна към приятеля си и рече:

– Човек.

КРАЙ

© Гордън Диксън

Gordon Dickson
A Man

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/307>]